

Planinska zveza Slovenije
Komisija za varstvo gorske narave

Zaključna seminarska naloga usposabljanja za varuha gorske narave

URŠLJA GORA POVEZUJE DOLINE IN LJUDI
priprava za interpretativni sprehod

Izbrano območje: vrh Uršlje gore

Simona Vončina

2019

Uvodna beseda

Ne poskušaj iz nečimrnosti poučevati o vsem mogočem.

Vzbudi radovednost. Dovolj so odprte misli; ne preobremenjuj jih.

Zaneti le iskrico. In če je tam kaj vnetljivega, bo zagorelo.

Anatole France

Širjenje zavesti o pomenu naravne in kulturne dediščine je ključno za njeno ohranjanje. Zaposleni in prostovoljci, ki opravljajo delo vodnikov na zavarovanih območjih, v muzejih, parkih, vrtovih ... se dnevno srečujejo z najrazličnejšimi skupinami obiskovalcev, ki jim poskušajo z različnimi metodami odkrivati pomene določenih prostorov. Pomemben cilj vsake interpretacije je navdušiti obiskovalce nad globalno razsežnostjo naše dediščine in jim hkrati omogočiti doživetje lokalnih posebnosti.

Interpretacijo, kot eno najstarejših oblik komunikacije, razumemo kot prenašanje in posredovanje razumevanja, smisla, vrednot, konceptov in odnosov. Interpretacija dediščine je razkrivanje nešteti pomenov določenega predmeta, spomenika, živega bitja ali pojava. Je način komunikacije, ki nam pomaga razumeti svet, ki nas obdaja.

Interpretacija dediščine, kot znanstvene discipline in stroke, je tesno povezana z zgodovino narodnih parkov. Za uradni začetek štejemo leto 1957, ko je izšlo temeljno delo novinarja Freemana Tildna *Interpreting our Heritage*, v katerem je predstavil osnovna načela interpretacije dediščine.

Dobri interpreti spodbujajo prevzemanje skrbništva nad skupno dediščino, spreminjajo pojave in objekte v doživetja, ustvarjajo globlje povezave z dediščino in pomagajo iskati različne pomene v ozadju dejstev. Interpretacija ni posredovanje informacij, ampak ustvarjanje odnosov. Poglavitni cilj ni zgolj informiranje z nizanem dejstev, ampak odkrivanje njihovega pomena, vplivanje na odnos in vedenje ter zbujanje zanimanja. Kakovostna interpretacija vedno temelji na resničnih dejstvih in zgodbah ter omogoči globlje razumevanje naravnega, družbenega in kulturnega okolja. S tem pa poslušalce in udeležence intimno nagovarja, jih spodbuja k udeležbi, vzbuja zanimanje za iskanje novih spoznanj o okolju in samemu sebi.

Pričujoča seminarska naloga je primer priprave na interpretativni sprehod, ki sledi smernicam projekta HeriQ (projekt EU programa Leonardo za prenos inovacij).

1. Predstavitev izbranega območja

Uršlja gora je s 1699 m najvzhodnejši karavanški osamelec in eden najbolj priljubljenih planinskih ciljev v Mežiški dolini. Gora ponuja enostavne pristope in ob lepem vremenu izredne razglede na vse strani. Opazujemo lahko Mislinjsko, Šaleško, Mežiško in Dravsko dolino, nad njimi se dvigajo Pohorje, Paški Kozjak, Mozirske planine, proti zahodu Olševa in Peca s kuliso Kamniških Alp, bolj proti severu pa še Strojna, Svinška planina in Golica. V daljavi se vidijo tudi obrisi Julijcev in celo Visokih Tur.

Uršlja gora je zadnja osamela vzpetina v nizu severnih Karavank, po geološki plati v sorodu z Obirjem, Ojstro, Topico in Peco. Gorski grebeni Severnih in Južnih Karavank predstavljajo pomemben zbiralnik pitne vode. Osrednjega pomena je mogočen zakraseli apnenčev blok Pece. Kraški izviri ob njenem vznožju imajo velik pomen za oskrbo Slovenije in Avstrijske Koroške z vodo.

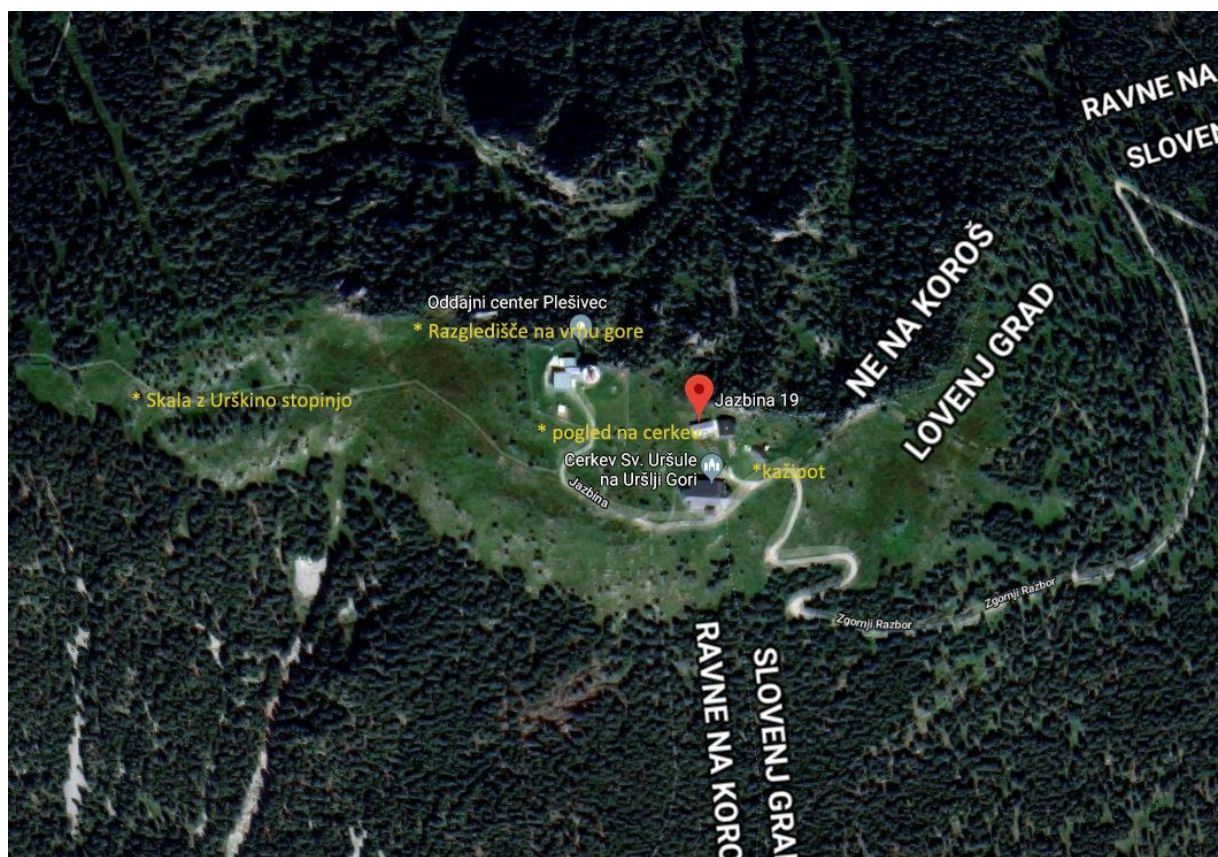
Posebnost območja so tudi naravni izviri mineralne vode z visoko vsebnostjo ogljikove kisline. CO₂ izstopa iz globlin prav na območju Periadriatske prelomne cone in povzroča nastanek mineralizirane vode. Tudi po Uršljo goro se najde tak izvir, to je Rimski vrelec v Kotljah.

Staro ime za pogorje je Plešivec, ko pa so na njenem temenu leta 1602 posvetili cerkev sv. Uršule, je ime svetnice počasi začelo preglasati 'staroselsko' ime in domačini ter romarji so vse bolj začeli hoditi na Uršljo goro, Urško, Urško goro ali kar preprosto Goro.

V ljudskem izročilu ima gora pomembno mesto predvsem zaradi Povodnega moža, ki je tod nekoč imel svoje jezersko prebivališče. Sveta Uršula se je v iskanju kraja, kjer se bo počutila domače, prišla do vznožja gora in molila. Odtisi njenih kolen, so še danes menda vidni. Tudi malo pod vrhom se ji je noga udrla v kamen. 'Mehki morajo biti tod ljudje, da se ti še noga v kamen vdre,' je dejala in se odločila tukaj ostati. Povodnemu možu je sčasoma njeno neprestano zvonjenje začelo parati živce, sploh pa tovarišija njenih tisočih deklet. Vpregel je Šisernikove vole in zvozil vodo svojega jezera na Pohorje, na Gori pa je ostala prazna kotanja. Tako je krščanska vera premagala stara verovanja v sile narave in nastal je mit. A prebivalci pod Goro še danes vedo, da je gora kot bitje, ki mu moraš prisluhniti, z njim skleniti zavezo in prenašati njegove muhavosti.

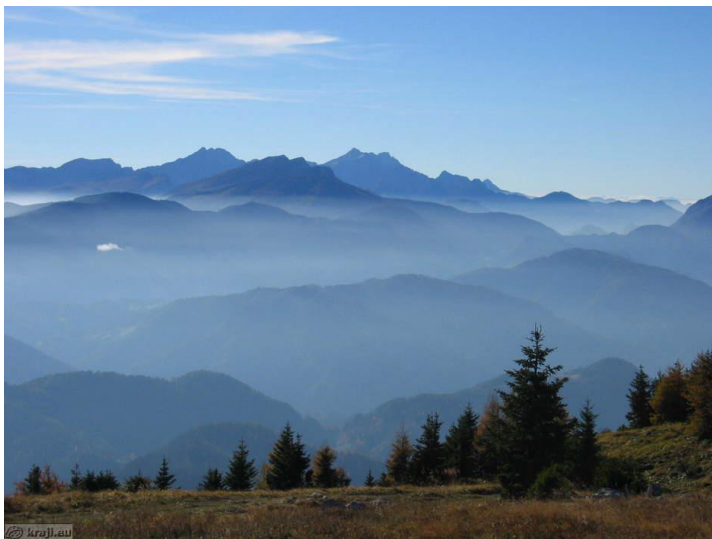
Po obsežnih pobočjih Uršlje gore je speljanih mnogo poti, saj jo ljudje že od nekdaj radi obiskujejo. Prve poti so ubirali romarji, lovci in gozdni delavci, šele za njimi pa planinci in drugi obiskovalci. Medtem, ko se lovske poti večinoma niso spreminjale, so se romarske sčasoma spremenile v planinske.

2. Zemeljevid in načrt prehoda

3. Fotografije izbranega prizorišča in vsakega od izbranih objektov

1. Razgledišče na vrhu gore

2. Urškina stopinja

3. Cerkev na Uršlji gori

4. Kažipot pri cerkvi:

4. opis organizacijskega aspekta sprehoda:

Uršlja gora je priljubljen planinski cilj domačinov in drugih planincev.

Začetna točka sprehoda je na vrhu gore. Udeleženci lahko pridejo na zbirno mesto po najkrajši planinski poti z Naravskih ledin. Od koč na Naravskih ledinah je do vrha gore dobra ura hoje. Druga možnost je t.i. *Železarska pot*: od parkirišča pri Ivarčkem jezeru je do vrha gore približno 2 uri hoda. S Poštarskega doma vodita na goro dve priljubljeni poti. Tista čez Kozarnico, se malo pred zadnjim vzponom združi z Železarsko potjo, stara romarska pot čez

Kal, pa je zaradi podrtega drevja še vedno zelo slabo prehodna. Kdor želi, pa si lahko pot skrajša tudi tako, da se 'do rampe' pod Malim vrhom pripelje z avtomobilom. Od tu je na vrh kakšne dobre pol ure hoda.

Z vrha se potem po kratki stezi spustimo do skale z Urškino stopinjo. Od tu nas 'zimski pot' vodi do vzpetine nad cerkvijo, kjer se pogled odpre tudi na mislinjsko stran. Po desni zaokrožimo okoli cerkev in sprehod končamo pri kažipotu, med cerkvijo in planinskim domom.

5. tabela, ki prikaže glavni pozicijski stavek in z vsaj štirimi pozicijskimi stavki za posamezne točke

Osnovna tema (glavni pozicijski stavek):

URŠLJA GORA POVEZUJE DOLINE IN LJUDI

Posamezni pozicijski stavki za izbrane objekte:

1. Osamela Gora se razgleduje po svojih karavanških sestrah
2. Okoli gore veje edinstven mitski duh preteklosti, ujet v številne ljudske pripovedke, ki burijo domišljijo
3. Okoliški kmetje so zgradili gorsko katedralo v čast sveti Uršuli
4. Gora vabi v svoje naročje pohodnike iz vseh dolin

6. pojasnilo glavnega pozicijskega stavka in njegove relevantnosti

URŠLJA GORA POVEZUJE DOLINE IN LJUDI

Zagotovo ni Korošca, ki mu ne bi ob prvem pogledu na goro z mislinjske strani, sploh ko se vrača domov, zaigralo srce: '*Doma sem!*'. Lirična, zleknjena gora s svojimi kopami s te strani nosi čisto poseben karakter. Mehka je, vabljliva, že skoraj erotična, sploh v pozno popoldanskih in večernih modrinah - večni navdih fotografom in slikarjem. Ko prečimo 'mejo' pri Dulerju in se v govor vmeša švapanje ter izrazito štekanje, se tudi značaj gore spremeni. V Kotljah postane vsa mogočna, monumentalna, čuvarka, varuhinja. Nič čudnega, da so se okoliški hribovski kmetje odločili, da bi novozgrajeno cerkev na gori posvetili sveti Uršuli, zavetnici, ki pod svojim plaščem skriva nebroj mladenk. Hotuljci se počutijo varne v Urškinem krilu.

Tudi svetnica se je na gori dobro počutila. S svojim številnim spremstvom in neprestanim zvonjenjem je tako motila staroselca gore, Povodnega moža, da je sklenil svoje jezero

prestaviti na Pohorje. Od takrat na gori ni vode, jo pa najhitreje najdemo malo nižje, na Lužah. Ob vznožju gore, v Kotljah, pa priteče zdravilen izvir mineralne vode.

Na to markantno goro vodijo številne poti iz vseh dolin in dolinic, ki jo obkrožajo.

Slovenjgradčani se nanjo odpravijo preko Sel in Poštarskega doma, pa potem 'čez Kal', po nekdanji romarski poti, ali pa čez strmo Kozarnico, kjer teče trasa Slovenske planinske poti. Ravenčani imajo radi Železarsko pot od Ivarčkega jezera, 'tastrmo' čez Kozji hrbet ali pa tisto najkrajšo z Naravskih Ledin. Mežičani jo obiskujejo preko Plata in čez Jankovc, Žerjavčani iz doline Jazbine, Črnjani pa so včasih na goro prihajali čez Javorje, do Križana in potem po t.i. Hrenovi poti, čez Šisernikove travnike, proti vrhu. Do Križana, kjer je bilo nekdanje znamenito gostišče, in naprej na vrh, so prihajali tudi popotniki iz Šaleške doline. Planinci pa pravijo, da je ena najlepših tista iz Žerjava, preko Pogorevca, ko se v zgodnji pomladi pogled utaplja v širnih blazinah vresja, na osamelem skalovju pa te pozdravlja preproga jegliča. Seveda je poti še več, takih lovskih, nemarkiranih, samotnejših. Med seboj se združujejo, razcepljajo, daljšajo, krajšajo ... vse pa na koncu vodijo na Goro.

In kamorkoli se odpraviš je gora s tabo. Tapravi Korošci jo iščemo tudi, ko nas pot odpelje precej stran, proti prestolnici. In ko se vračamo, nam pogled nanjo vzbudi prijetne občutke domačnosti. Je kot svetilnik, ki nam kaže pot domov. Njena podoba ob lepem dnevu zbuja skomine, da pustiš vse skupaj in samo 'skočiš na goro', da se ti obzorje razširi, da vidiš daleč, daleč ...

7. opis izbranih objektov oz. pojavov in njihove pomembnosti

1. Razgledišče na vrhu gore (*Osamela gora se razgleduje po svojih karavanških sestrah in bratu*)

Periadriatska prelomna cona, poznana tudi kot periadriatski šiv je s 700 km dolžine najpomembnejša tektonska prelomnica v alpskem prostoru. Ime izhaja iz loka, ki poteka vzporedno z nekdanjo obalo Jadranskega morja. Razmejuje Južne Alpe in Vzhodne oz. Centralne Alpe; poteka od Tirenskega morja, vse do Slovenije in naprej proti Madžarski.

Na Koroškem teče po njej z zahoda proti vzhodu reka Zilja, ki je hkrati ločnica med starejšimi in mlajšimi apnenci. Južni desni breg ji tvorijo mlajše Karnijske Alpe, levi breg pa Ziljske Alpe iz starejšega apnenca. Ko se pri Trbižu začnejo Karavanke, bi jih glede na kvaliteto apnenca ločili na verigo mogočnih 'južnih', z goro Peč, Kepo, Stolom, Košuto in nazadnje Olševo, ter na 'severne' Karavanke, ki so geološko nadaljevanje Ziljskih Alp, a se kar pogreznejo v jezerski svet Baškega jezera. Na noge se zopet postavijo v Selski kotlini z Grlovcem in Setičami in zopet postanejo vidna paralela mlajši Košuti. Geološke sestre in brat – Ojstrc, Ojstra, Topica in Peca se končajo z zadnjo osamelo vzpetino severnih Karavank – Uršljo goro. Ta starejši severni del je bogat s svinčevo rudo (Slovenj Plajberg, Pliberk, mežiški rudnik). Tudi na Uršlji

gori so v preteklosti iskali svinčeno rudo. O tem priča tudi podatek, da so iz zapuščin rudarskih objektov na Naravskih ledinah Ravenčani zgradili planinsko postojanko.

2. Urškina stopinja (Okoli gore veje edinstven mitski duh preteklosti, ujet v številne ljudske pripovedke, ki burijo domišljijo)

Največ pripovedk povezanih z goro govori o svetnici Uršuli in o Povodnem možu. Ena izmed njih pripoveduje, da je bilo tam, kjer je danes na Uršlji gori cerkev, nekoč jezero, kjer je prebival vodni mož.

Sv. Uršule tedaj še ni bilo, saj je prišla iz Hrvaške in se najprej naselila na Poharci blizu Slovenj Gradca. Uršuli pa na Poharci ni ugajalo, ker so pastirji preveč pokali z biči. Sklenila je preseliti se na drugo goro. Najprej si je izbrala ravnico v Sv. Danijelu, a ji posestnica ni pustila zidati cerkve. Užaljena sv. Uršula je odšla in prišla na Plešivško planino, kjer je pokleknila na kamen in si ogledovala pokrajino. Na skali, kjer je klečala, se še danes vidijo odtisi kolen in romarji prav pridno krhajo skalnate drobce, da jih nesejo domov za spomin in zdravilo. Na jelenovem pašniku se je sv. Uršuli udrla noga v skalo. Vdolbina v kamnu je ostala, vanjo še danes romarji vtikajo noge, saj so prepričani, da jih potem nikoli več ne bodo bolele. Marsikomu se je tudi pripetilo, da je lahko spravil nogo v vdolbino, iz nje pa zelo težko. Ko je sv. Uršula dospela na goro, ki ima podobo trikotne piramide med Slovenj Gradcem, Šoštanjem in Črno-Mežico, ji je zelo ugajalo. Na najlepšem prostoru je bilo jezero, v katerem je prebival povodni mož. Sv. Uršula ga je poklicala iz jezera in mu naročila, naj odpelje jezero drugam, ona pa mu prepusti svoje dosedanje bivališče na Poharci. In tako se je zgodilo ... Povodni mož si je pri Šiserniku naskrivaj sposodil dva črna vola, Murija in Surijskega, in pretovoril jezersko vodo na Pohorje.

3. Cerkev na Gori (Okoliški kmetje so zgradili gorsko katedralo v čast sveti Uršuli)

Cerkev na gori so začeli graditi v 2. polovici 16. stoletja, leto 1584 se omenja kot njeno ustanovno leto. To je bil čas, ko je bilo obdobje protestantizma in reformacije že v zatonu, a njune ideje so še močno odmevale po Evropi. Za njih se je navduševal predvsem učen meščansko plemiški sloj, kmetov pa večinoma niso pritegnile. Tudi uršljogorski kmetje in posestniki – Anton Plešivčnik in njegov sin Florjan, Vincenc Prevolnik, pa Naravnik, Šisernik, Močilnik in Prevalnik so bili na strani 'stare' katoliške vere. Okoli leta 1570 so ustanovili fundacijo za gradnjo hrama sv. Uršule. V teh časih se je v dolini dogajalo veliko hudih reči, razsajala je kuga ('črna smrt'), kmečki upori, preganjanje reformatorjev cerkve ... Mogoče ni čudno, da so se hribovski kmetje, ki so želeli ostati pri veri svojih očetov, odločili za gradnjo cerkve in iskali zavetje pri sv. Uršuli – priprošnjici pri Bogu, za srečno zadnjo uro, zavetnici žensk in otrok, vzgojiteljev ter trgovcev, varuhinji pred otroškimi boleznimi in v vojnih časih. Gradili so bolj na pamet oz. po slabih načrtih. Ko je zvedel za njihovo delo velik protireformator, škof Tomaž Hren, jim je ob svojem prvem obisku (1601) predlagal izboljšave

in kasneje poslal na goro tudi stavbarskega mojstra Abundija. Prva posvetitev cerkve s tremi oltarji je bila l. 1602 in opravil jo je isti cerkveni odličnik. Novo zgrajena, najvišje ležeča katoliška cerkev daleč naokoli, je simbolično pomenila dokončno zmago katoliške vere, torej protireformacije, nad protestantizmom.

4. Planinski kažipot pri cerkvi (*Gora vabi v svoje naročje pohodnike iz vseh dolin.*)

Po obsežnih pobočjih Uršlje gore je speljanih mnogo poti, saj jo ljudje že od nekdaj radi obiskujejo. Prve poti so ubirali romarji, lovci in gozdni delavci, šele za njimi pa planinci in drugi obiskovalci. Medtem, ko se lovske poti večinoma niso spreminjale, so se romarske ščasoma spremenile v planinske.

Romanja so najstareša oblika množičnega obiskovanja gore. Začela so se leta 1602, ko je škof Hren blagoslovil veliki oltar v novo zgrajeni cerkvi. Kasneje so bili določeni cerkveni prazniki v letu, na katerih se je maševalo v tej gorski 'katedrali'. Za žejne in lačne je bilo poskrbljeno v spodnji in zgornji mežnariji, po letu 1912 pa so jim postregli v novem planinskem domu. Obe mežnariji sta pogoreli skupaj z domom leta 1942. Z veliko iznajdljivosti in s prostovoljnim delom so planinci po vojni začeli obnavljati pogorišče in že leta 1948 je bilo slovesno odprtje novega Planinskega doma na Uršlji dori. Z leti se je zaradi večje dostopnosti in vključenosti Uršlje gore v Slovensko planinsko transverzalo število obiskovalcev tako povečalo, da so dom razširili z novim prizidkom (1984).

URŠLJA GORA POVEZUJE DOLINE IN LJUDI

Razvoj interpretativnega nastopa (delovni list)

1. objekt oz. pojav	Tema	Pozicijski stavek (vsebuje splošne resnice)
Razgledišče na vrhu Uršlje gore	Pogledi z vrha gore in geološki nastanek	Osamela Gora se razgleduje po svojih karavanških sestrah in bratu

1. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitev/pripomočki
Gora dveh imen je razgledišče slovenske Koroške?	Zanimanje radovednost	Opazovanje Personifikacija Razlaga Igra	Zakaj mislite, da je staro ime gore Plešivec? Kam nam seže oko, če se obračamo po smereh neba? Prepoznate doline, ki jo obdajajo?	Linearna, didaktična, konferenčna, Postavitev individualnih nalog

2. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitev/pripomočki
Z vrha lahko opazujemo potek geološke prelomnice, ki se imenuje Periadriatski šiv	zanimanje	Razlaga, opazovanje, Vzbujanje domišljije	Kakšna dogajanja so značilna ob geoloških prelomnicah?	Linearna konferenčna

3. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitev/pripomočki
Uršlja gora je zadnji osamelec v karavanški verigi		Opazovanje Personifikacija razlaga	Prepoznate kateri niz sestrskih gora se vidi z vrha gore?	Linearna, konferenčna

Razvoj interpretativnega nastopa (delovni list)

2. objekt oz. pojav	Tema	Pozicijski stavek (vsebuje splošne resnice)
Kamen z Urškino stopinjo	Mitsko in folklorno izročilo Gore	Okoli gore veje edinstven mitski duh preteklosti, ujet v številne ljudske pripovedke, ki burijo domišljijo

1. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitev/pripomočki
Legenda pravi, da je na gori nekoč bilo jezero ...	Začudenje radovednost	Pripoved Opazovanje	Zakaj mislite, da je motiv vode tako pogost v pripovedkah? Kakšen pomen ima prisotnost vode na gori?	Didaktična konferenčna

2. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitev/pripomočki
Sv. Uršula je pregnala Povodnega moža na Pohorje in dala Gori ime	radovednost	Pripoved Razlaga	Prepoznate v tej zgodbi kak simboličen pomen?	konferenčna

3. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitev/pripomočki
Uršula je pustila na gori svoje sledi	zanimanje	Zbujanje domišljije, pripoved, prikaz, spodbujanje čutnih zaznav	Poznate še kak primer sledi ali podob mitoloških bitij v naravi?	konferenčna

Razvoj interpretativnega nastopa (delovni list)

3. objekt oz. pojav	Tema	Pozicijski stavek (vsebuje splošne resnice)
Cerkev sv. Uršule	Gradnja cerkve	Okoliški kmetje so zgradili gorsko katedralo v čast sveti Uršuli

1. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitvev/pripomočki
Kmetje so zbrali sredstva in začeli graditi cerkev	Začudenje občudovanje	Opazovanje, razlaga, pripoved	Kaj je gnalo ljudi, da so postavili cerkev na taki višini?	Linearna Didaktična konferenčna

2. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitvev/pripomočki
1602 jo je posvetil sam škof Hren	zanimanje	Razlaga pripoved	Zakaj se je zdelo škofu pomembno, da je prišel tako visoko in cerkev sam posvetil?	Didaktična konferenčna

3. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitev/pripomočki
Je najvišje ležeča cerkev v Sloveniji	začudenje	Razlaga, opis, primerjava	Kakšen pomen je imela gradnja cerkve na taki nadmorski višini?	konferenčna

Razvoj interpretativnega nastopa (delovni list)

4. objekt oz. pojav	Tema	Pozicijski stavek (vsebuje splošne resnice)
Planinski kažipot	Poti na goro	Gora vabi v svoje naročje pohodnike iz vseh dolin

Pozicijski stavek, je svetilnik, ki vas vodi. Dejstva podpirajo vaš pozicijski stavek in jih je mogoče doživeti na mestu interpretacije.

1. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitev/pripomočki
Značaj gore se spreminja glede na mesto, od koder jo opazujemo	zanimanje	Zbujanje domišljije Besedna slika Personifikacija Razlaga	Kaj vidite najprej, ko se pripeljete iz smeri Velenja v Mislinjsko dolino? Kakšne občutke vam vzbuja pogled? Če poznate pogled na Uršljo goro iz Kotuljske strani, kaj začutite, ko jo opazujete, kako deluje na vas? Lahko opišite še kakšen drugačen pogled na goro?	Konferenčna

2. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitve/pripomočki
Na goro vodijo številne poti	Radovednost	Razlaga Opis primer	Zakaj ljudje radi hodimo v gore? Če ste že bili na gori, katero pot običajno uberete? Kako nastanejo imena poti?	Linearna Konferenčna didaktična

3. dejstvo (izraziti v enem stavku)	Pomen (vzbuja ...) (izraziti v stavku)	Sredstva in metode	Odprta vprašanja	Postavitve/pripomočki
Zatočišča za romarje so prerasla v planinsko postojanko.	Zanimanje	razlaga	Kakšen je pomen planinskih postojank?	konferenčna

Uporabljena literatura in viri:

Geopark Karavanke : skrivnosti zapisane v kamninah = [Geopark] Karawanken : in Stein geschriebene Geheimnisse /Bäk, Richard [et al.]. - Nazarje : GEAart, 2015.

Karavanke UNESCO Globalni Geopark. - Ljubljana : Prirodoslovno društvo Slovenije, 2018 (tematska številka revije Proteus, letn. 80, [št.] 7-9).

Koroške pripovedke / [zbral] Vinko Möderndorfer. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1957.

KOTNIK, France: Storijske 1 : koroške narodne pripovedke in pravljice. – Celovec : Družba, sv. Mohorja, 1924.

LUDWIG, Thorsten: Vodnik interpretator : doživetjem dediščine dajemo smisel. – Werleshausen : Bildungswerk interpretation, 2014.

Naša gora : zbornik ob stoletnici odprtja planinske koče na Uršlji gori. – Prevalje : Kulturno društvo Mohorjan, 2012.

RAZTRESEN, Marjan: Romarske poti na hribe : od Sv. Avguščina do Sv. Valentina. – Ljubljana : Mladinska knjiga, 2008.

Spletni vir:

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/Gradiva_ESS/CVZU/partnerstva/CVZU_53PARTNERSTVA_SCSK_Interpretacija_prirocnik_2.pdf